

De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

[Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124).]

Zondag 5 Augustus 1894. N°. 867.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Amsterdam. Inzendingen die later dan Dinsdag v. namiddags te 12 uren worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden f 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent. Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaars, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam. Advertenties: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elke regel meer 15 Cent. Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verslagen van Vereenigingen 10 Ct. p. regel.

„Den Satan onder uwe voeten verpletteren.”

In de God des vredes zal den satan haast onder uwe voeten verpletteren. Rom. 16: 20.

Opmerkelijk waren de leidingen Gods, dat reeds zoo kort na den grooten Pinksterdag in de hoofdstad zelve van het machtige Romeinse Keizerrijk de Kerk van Christus tot openbaring kwam.

De heilige apostel Paulus hechtte blijkbaar aan dit feit groot gewicht, want er is geen brief onder al zijn zendbrieven, waarin met zoo machtigen greep de gerechtigheid Gods tegenover de gerechtigheid des menschen gesteld wordt, als zijn brief aan die aloude kerk van Rome.

En wat vooral de aandacht verdient, in geen kerk uit den toenmaligen tijd schijnt zulk een aanzienlijk aantal van betekenende mannen en vrouwen te zijn vergaderd geweest als juist daar.

Wie in het slot van Romeinen de breede lijst nagaat van personen, aan wie de heilige apostel zijn apostolischen groot bediet, en er op let van wat tal van personen Paulus met lof en eere vermeldt, hoe ze in den dienst des Heeren trouw en volijverig waren bevonden, verstaat terstond, dat dit niet maar een dorre opsomming van namen is; dan toch ware zulk een lijst licht achter elk een brief te voegen geweest; maar dat Paulus hier de keurbende van uitnemende mannen en vrouwen monstert, die het den Heere liefded had toen reeds in de kerk van Rome, als op de voorposten, te plaatsen.

Of Paulus dit feit van groote betekenis destijds reeds in al zijn strekking doorzien heeft, blijve hier onbeslist.

Daarover heeft de apostel zich niet in stillen zin uitgelaten.

Maar dat hij besef en gevoeld heeft, welke betekenis vooral de kerk in de hoofdstad van het rijk der Caesars moest hebben, en er een open oog voor had, hoe de Christus juist deswege te Rome zulk een wolke van getuigen, starren van de eerste grootheid aan den geestelijken hemel, bijeen had gebracht, dat blijkt uit, wat hij aan het eind der groetenissen er bijvoegt, duidelijk.

Immers na die breede lijst van mannen en vrouwen te hebben afgevoerd, voegt hij er als in een adem deze hoogst ernstige profetie aan toe: „En de God des vredes zal den satan haast onder uwe voeten verpletteren.”

Niet tot al de diepte dezer woorden kan hier worden ingegaan. Ze zijn daartoe te rijk en te vol van betekenis.

Doch zooveel verstaat dan toch een ieder wel, dat tegenover het Koninkrijk Gods als zodanig destijds het Romeinse keizerrijk overtoond, dat hij monde van zijn rijksoverteenwoordiger, Pontius Pilatus, den Koning van het Godrijk tot den kruisdood had verwezen.

Niet alsof de inwoners van Rome zooveel slechter waren dan die van Corinthe of Ephese; maar Rome was nu eenmaal het centrum, het middelpunt van dit machtige rijk; van Rome was dit rijk en deze macht uitgegaan; het hart van heel dit rijk klopte in de stad met de zeven heuvelen; en het

was de geest, in Rome machtig geworden, die van Rome uit heel de toenmalige wereld was binnengedrongen en daarin heerschte.

Vraagt ge nu, of er in de Romeinse heerschappij niet ook veel uitnemends was, dan luist het antwoord ongetwijfeld hoestigend. Grote gaven had God aan de inwoners van deze aanvankelijk kleine stad gegeven.

Bijna geen tweede voorbeeld is bekend van een klein erf, waarop zulk een reeks van mannen van den eersten rang geboren is; en meer nog van geen stad is het bekend, dat geheel de bevolking door zoo grootsche denkbeelden bezield, en met zulk een doortastende wilskracht begaafd was.

God had aan het Heidenische Rome grootsche dingen gedaan, en het was onder zijn wonderbaar bestel tot zeldzaam grootsche dingen geroepen.

Alleen maar, de geest van het oude Rome neigde er toe, om niet God, maar den mensch de eere te geven.

Door die in alles doorgaande neiging was het oude Rome in den strik van satan gevallen.

Zonder het te weten of het te bedoelen, was alzo het Romeinse rijk niet maar een, maar het instrument in satan's hand geworden.

En toen nu eindelijk het Koninkrijk Gods doorbrak, kon het niet anders of het moest tusschen dit Koninkrijk der hemelen en het rijk van Rome een strijd op leven en dood worden.

Een strijd waarin het scheen, dat Rome overwinnen zou; want het ruime Jezus weg, door het kruis van Golgotha; het vreeg zich straks aan het bloed der apostelen en der martelaren; en terwijl aan den God gewaanden Keizer openlijk goddelijke eere werd bewezen, moest de kerk van Christus, als onder 's Keizers voeten verpletterd, vluchten in de catacomben, d.i. in die onderaardsche gangen, die zich onder den bodem der wereldstad naar alle zijden uitbreidden.

Maar, en zie hier nu den geest der profetie, de heilige apostel des Heeren is er zoo vast van overtuigd, dat ook al gaat het door stroomen bloeds, toch zijn Koning triomfeeren zal, dat hij niet aarzelt, onder de ingevang des Heiligen Geestes aan de keurbende van Christus te Rome, destijds reeds toe te roepen: De God des vredes zal den satan haast onder uwe voeten verpletteren.

En zoo is het geschied.

Bang en heilig is de waranteling geweest. De Romeinse geest heeft zich niet niets sparends beslistheid tegen den geest van Christus over gesteld, en geëischt, dat de discipelen en discipellanen des Heeren openlijk de knie zouden buigen voor het satanisme, dat in Rome's Keizer belichaamd was.

Het Rome der Keizers volgde geen sluische wegen, maar bond den strijd openlijk aan. De Christenen werden vijanden van den staat verklaard. Ze moesten zwichten of hun bloed zou vloeien.

En toen heeft hun bloed gevloeid, en is in dat martelaarsbloed die hogere macht des geestes openbaar geworden, waarvan men in het keizerlijk paleis het bestaan zelfs niet vermoedde.

Beuven lang is het toen hard tegen hard gegaan, en Rome's beste keizers waren de

ruwste vervolgers van wie Jezus' naam belijden dorsten.

Maar met elk menschengeslacht dat kwam en ging, won de Christus veld en zag de keizer in zijn vorstelijk paleis zich de macht ontglippen, tot eindelijk de evenaar oversloeg, de publieke geest kenterde, en de volkeren uit het noorden over de Alpen togen, om aan het eens zoo machtige rijk van Rome's keizer den genadeslag toe te brengen.

Want, wat er ook daarna in Rome uit geheel andere drijfveer gezondigd is, dit alles neemt het feit niet weg, dat satans macht, gelijk ze destijds in Rome's adelaar verinnebeeld was, werkelijk bezweken, en verpletterd is onder de voeten der Christenheid.

Toch was daarmee de strijd nog allerminst uit.

Wat toen te Rome geschied is, moet eens, op nog veel grooter schaal, voor heel de wereld herhaald worden.

De strijd tusschen den Christus en satan gaat niet om één enkel rijk, hoe overmachtig ook, maar gaat om heel de wereld.

Overste der wereld is de leugenachtige titel der eere, dien satan zich heeft aangematigd, en daarom is de strijd, die met Rome's ondergang eindigde, slechts voorbode en profetie van die alle eeuwen doorgaande worsteling tusschen den geest van Christus en den geest der menscheid in haar geheel.

In dien strijd hebben onze vaders geworsteld, gelijk eens de keurbende van Christus in het rijk der Caesars.

In dienzelfden strijd gaat ook ons leven op, indien we de genade outvingen, om waarlijk met de wereld te breken en den Christus aan te hangen.

En daarom geldt ook ons dat woord van den heiligen apostel, dat God de Heere welhaast den satan ook onder onze voeten verpletteren zal.

Want merk er op, geen dier mannen of vrouwen te Rome, aan wie de apostel dit stoute woord toeroep, heeft, eer ze stierven, er de vervulling van aanschouwd.

Tot aan hun dood toe scheen het veel, alsof, omgekeerd, satan hen verpletterde.

Maar in het geloof hebben ze volhard, en na hun dood zijn hun kinderen en kindskinderen tot de vrucht van hun worsteling ingegaan.

En zoo dan hebben ook wij te volhard, tegen hoop op hoop, in het beslist en onwankelbaar geloof, dat ook op onzen strijd de zege der verlossing volgen zal.

Wat eens voor Rome's geest, het zal gezien worden voor heel de wereld, dat aan Christus de triomf blijft, en satans macht te pletter gaat.

Sluiting van Premie-inteekening.

Aan de inteekenaars op de Premie die reeds vroeger hun exemplaren bestelden, wordt hiermede bericht, dat deel III van *E Vols* verzonden is.

Aan de abonneenten op de *Heraut*, die gedurende de maanden Juni—Juli 11. van hun recht om in te teekenen gebruik gemaakt hebben en f 9.— voor elk exem-

plaar (Deel I, II, III à f 3.—) inzonden, worden de bestelde exemplaren binnen enkele dagen verzonden.

Zij, die wel inteekenden, maar het bedrag voor de verschenen drie deelen, (à f 3.— per deel, totaal f 9.— per exemplaar) NIET inzonden, ontvangen de bestelde exemplaren alleen NA toezending van bovengenoemd bedrag, mits die toezending geschiedt vóór 15 Augustus a.s.

Over het bedrag wordt niet gedisponeerd en bestellingen waarvoor den 15 Augustus de betaling nog niet geschiedde, worden als niet gedaan beschouwd.

De Premie wordt NIET gebonden afgeleverd.

De Band (los) voor Deel I en II kost f 1.— bij vooruitbetaling.

De betaling van Deel IV, verschijnende in Juli 1895, moet geschieden: 30 September, 31 December, 31 Maart en 30 Juni, telkens f 0.75 voor elk exemplaar.

De Administratie.

Officieele Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 3 Aug.

Kort verslag van den Classieale Vergadering, gehouden te Rotterdam 13 Juli 1894.

De kerkraad van den Hoek van Holland vraagt, hoe te handelen met iemand, die dwaalt in de leer, de kerk niet meer bezoekt en kwade geruchten aangaande de kerk verspreidt.

Aan dezen kerkraad wordt geadviseerd, zich te wenden tot den kerkraad van Maassluis (A), opdat deze aan de jeugdige kerk van den Hoek van Holland in die moeilijke zaak bijstand verleene.

Aan den kerkraad van Schiedam (A) wordt toestaan in een zaak van censuur voort te gaan.

Op een vraag van diezelfde kerk, hoe te handelen met hen, die zich wel van de kerk afwenden, maar niet gerekend kunnen worden onder degenen, die een eerlijk leven leiden of ongoddelijke leer drijven, antwoordt de vergadering, dat denken tenslotte moeten beschouwd worden, als die zich van de kerk hebben afgescheiden.

Op verzoek van de kerk van Katendrecht wordt aan die zwaar beproefde kerk in plaats van drie, vijf Zondagen, in de drie maanden, uit de Classe hulp in de bediening des Woords toegezegd.

Aan een broeder uit den kerkraad van Rotterdam B, die bij de vergadering bezwaar inbrengt tegen de bevestiging van een ouderling, die niet geregeld des Zondags de bediening des Woords kan bijwonen, omdat hij zelf in andere kerken oefent, antwoordt de vergadering, dat zij, de afgevaardigden van Rotterdam B gehoord hebbende, zijn bezwaar niet kan deelen.

Kort verslag der Vergadering van de Classis Breukelen op 19 Juli 1894.

De notulen der voorgaande vergadering worden gelezen, goedgekeurd en genekend. Naar aanleiding daarvan komt in bespreking, hoeverre de kerk van Kamerik is gevorderd met de uitvoering van een besluit op de vergadering van 19 April 11. genomen, en tevens een commissie benoemd tot onderzoek en advies, bestaande uit Ds. Van Henten, Ds. Koning en de R.R. Oud. Van der Bijl, Hulsman en Fokker, ten einde, zoo de kerkraad dit verlangt, hem in dezen bij te staan. — Nog komt ter sprake een financieele aangelegenheid betreffende de kerk

van Tienhoven, aan welke kerk door de vergadering een weg wordt aangewezen tot beëindiging.

Eene vraag uit de kerk van Vinkeveen, of de Classe haar zoude kunnen behulpzaam zijn tot het verkrijgen van een Dienaar des Woords, wordt beantwoord met de opmerking, dat die kerk zelve eerst de handen aan het werk heeft te slaan, waarna verdere bespreking kan plaats hebben.

Als roepende kerk voor de volgende vergadering wordt Maarsse aangewezen.

L. S.

Ondergeteekenden brengen bij dezen ter algemeene kennis, dat door de Provinciale Synode der Gereformeerde kerken in Noord-Brabant en Limburg tot leden van het Provinciaal Informatiebureau zijn benoemd de Bedienaren des Woords M. Ouwendag, J. K. van Haeringen en H. Buitenhuis.

Zij maken er alle belanghebbenden opmerkzaam op, dat ieder colporteur en ieder rondreizend inzaamelaar van gelden een bewijs van toelating van dit Informatiebureau zal behoeven, indien hij in de Gereformeerde kerken dezer gewesten dien arbeid wil verrichten. En otraden ledere kerkeraad en ieder lid van een dezer kerken, eenige aanbeveling of eenige gift te geven, wanneer — om welke reden ook — dit bewijs niet kan getoond worden.

In naam en op last der Provinciale Synode,

J. A. GOEDBLOED, Praeses.
J. M. MULDER, Assessor.
J. H. PERDUE, Scriba.

A. SCHOUTEN WEX, Adj. Scriba.

Nieuwendijk, 20 Juni 1894.

Buitenland.

Frankrijk. Naar aanleiding van den moord van den president der Franse Republiek.

Het vermoeden van den president der Franse Republiek geeft, het kan haast niet anders, aanleiding dat ook de protestantsche pers een amokkret doet horen. Carnot was een bemind figuur geworden om de bescheidenheid van zijn optreden, zijn braafheid en eerlijkheid; geen wonder dat een kreet van smart door het gehele land opging nu hij viel als slachtoffer van het fanatisme van den anarchist.

Maar zoo gaarne hadden we bij de uitingen van smart vernomen dat althans het Protestantse Frankrijk geleerd had de hand in den boesem te steken, om zich af te vragen wat het gedaan had om de opruiende golven van socialisme en anarchisme te keeren. Doch daarvan is geen spoor te ontdekken. Geen belijdenis van schuld is er; althans niet uitgesproken, dat het deel van het Franse volk, waaraan de woorden Gods zijn toebetrouwd, niet gewoerd heeft met de gaven welke de Heere haar toebetrouwd, maar integendeel zich heeft laten medeleiden door den tuijneste die in het laatste der voorgaande eeuw de volken vervoerde tot opstand tegen God en zijnen gezalfde. De *Eglise Libre* zegt: Het anarchisme heeft nu eenmaal meer bewezen dat het de vijand is van alles wat er edelmoeidigs en eerlijks is.

Het feit dat zijne misdaden in groote toename is, een wesprenkend bewijs voor de monsterrichtige logica van zijn systeem; het is een bedreiging gericht tot de nederigsten en de hoogst geplaatsten.

Van eene erkenning dat de beginselen der revolutie tot anarchisme moeten leiden is hier geen zweem. Ook vindt men geen de minste bewijsheid bij de Franse protestanten, dat door zelve mede te gaan op den revolutionairen weg, zij mede ook verantwoordelijk zijn voor de gevolgen die uit het in toepassing brengen van de beginselen der revolutie voortvloeien.

Opmerkelijk is het dat de *Eglise Libre* nog met hem,“ riep iemand. „Wacht u voor het eeuwige vuur, dat niet uitgebluscht wordt,” antwoordde Chevet.

Den 2en Maart werd hij aan den wereldlijken rechter overgegeven en in de gevangenis van het paleis van justitie gebracht. Voor deze rechtbank handhaafde de martelaar zijne belijdenis. Toen werd hij ten brandstapel veroordeeld.

Men bracht den martelaar, die wel is waar klein van persoon, maar krachtig in zijn getuigenis tegenover allen was geweest en dit bleef, naar het plein Maubert. Zelden is een martelaar zoo hard en wreed behandeld als deze man. De wreedste beul van het parlement voerde het vonnis uit. Deze deed hem den bal zoo vast in den mond, dat hij hem daardoor het aangezicht mismaakte en sloeg hem met vuistlagen, omdat hij niet wilde buisereen naar eenen priester, die hem een kruis gaf, om het te kussen. De priester hielp den beul ook door den ongelukkige te schoppen. De beul zeide, dat hij hem zwaard wilde pijnigen dan ooit iemand anders en dat hij geen wreedheid sparen wilde die in een beul te vinden was. Toen de martelaar aan den paal kwam, gunde hij hem niet zoveel tijd, om van den wagen af te klimmen, maar wierp hem naar beneden in het vuur. Toen trok hij hem weer op en hield hem een tijdlang in de lucht. De martelaar weerstond door de genade des Heeren al deze wreedheden. Toen men hem van zijne kleederen beroofde, riep hij: „O hoe zalig! ja meer dan zalig ben ik.” Tegelijk hief hij hand en oog naar boven, waarna hij den laatste adem uittelde. Het volk echter riep, dat hij de hardnekkigste en vermetelste ketter was geweest, dien men ooit gezien had.

DE GAAY-FORTMAN.

De Martelaren.

CLXIII.

PIERRE CHEVET.

Pierre Chevet was een arme wijngaardier, uit Ville-Paris, vijf mijlen van Parijs gelegen, geboortig, die in zijn geboorteland zijn karig stukken brood met hundersar-beld won, en alzo weinig betekenis in de wereld had. Toch werd hij den vijanden Gods een doorn in het oog, toen hij de Gereformeerde belijdenis toegedaan werd. Dit hinderde hem echter niet. Hij wies en nam toe in de kennis van Gods Woord. Het Nieuwe Testament kende hij zelfs op zijn duimpje. En hoe meer hij te lijden had, des te vrijmoediger kwam hij voor de waarheid Gods uit. Vaak bejeg hij zich dan ook uit zijn dorpje naar Parijs, om daar de geheime samenkomsten der gemeente bij te wonen. Het een der laatste weken voor het kerkfeest van het jaar 1893 kwam er op het dorp een Franciscaner-moennik, bij wien onze Chevet werd aangeklaagd ter wille zijner belijdenis. De moennik, die hem verraden wilde bij zijne belijdenis, verzocht hem om zich te komen de kerkelijke overheid, verzocht hem om Gods Woord onder voorgeven, dat hij met hem over Gods Woord wilde spreken. De goede man weigerde geenszins, en na zijn Nieuw Testament onder den arm genomen te hebben, bejeg hij zich naar het huis van den moennik, begeleid door een twaalftal zijner vrienden. Eerst trachtte de moennik lastiggenoemden weg te krijgen, maar de martelaar antwoordde, dat, zoo hij eenige gave van God had ontvangen,

hij die ook ten nutte van anderen moest aanwenden. De moennik dorst eerst geen woord te zeggen, doch eindelijk vroeg hij, wat zij in zijn huis deden. Chevet zeide echter: „Behaagt het u ons te zeggen, of Jezus Christus de eenige Zaligmaker is, dan of wij nog een ander moeten zoeken?” De moennik was toen terstond op de beilgen, en op de goede werken der menschen, waardoor men de zaligheid kon verwerven; maar de martelaar opende dadelijk zijn Nieuw Testament en wierp de schoone redeneeringen van den geestelijken omver met een schat van schriftuurplaatsen, die hij zelf vooraf of anderen liet voorlezen. Met name toen er over het misofter gesproken werd, sloeg hij Hebr. 9 en te open en las dit voor. De moennik wist niet wat hij zeggen moest; hij liep weg en begaf zich naar de Ambachtsvrouw van het dorp, en bewerkte bij haar, dat Chevet gevangen genomen werd. Deze liet zich willig medevoeren. Toen hij voor de Ambachtsvrouw in tegenwoordigheid van hare koninkvrouwen gebracht werd, waarbij terstond nog eenige personen van het gerecht kwamen, beledigde hij den Christus vrijmoedig, waarom hij des anderen dags naar Parijs werd gezonden. Tien à twaalf dagen daarna verscheen hij voor den rechter, gewapend met zijn Nieuw Testament om zich te verdedigen, terwijl hij betuigde, dat hij daarbij wilde leven en sterven.

Nadat hij op de punten, in zijn proces vervat, geantwoord had, werd hij naar den officiaal gezonden. Doch Chevet wilde dezen niet voor zijn rechter erkennen. Hij appelleerde op eene andere rechtbank. Daarom werd hij naar de gevangenis van het paleis van justitie gebracht, waar hij Barbeville leerde kennen.

Nauwelijks hadden de rechtbank's belijdenis gehoord, of zij vernietigden zijn appel, en zonden hem naar den officiaal terug, die hem vele vragen deed, waarop hij ten einde toe met standvastigheid antwoordde. De officiaal verklaarde hem toen een ketter. Een enkel voorbeeld toch uit het verhoor tekent den man. Zijn geestelijke

rechter vroeg hem, of hij aan de mis geloofde. Hij vroeg of zij in den Bijbel stond. „Neen,” antwoordde de inquisitor. „Welnu, dan geloof ik ook aan haar niet,” was het wederwoord, „want niemand mag hiervan iets afdoen, maar ook niet aan toedoen.” Om zijne bedoeling te verduidelijken, gebruikte hij eene gelijkenis: Toen mijne ouders uit het leven zouden scheiden, maakten zij mij tot executeur van hun testament. Ik vervulde hun wil en deed er nog veel meer bij. Toen ik hiervan tekenafschap aan mijne medeergeenamen deed, wilde zij niet goedkeuren, wat ik meer deed, dan mijne ouders bevelen hadden. Zoo zal ik ook nooit gelooven wat men aan het Testament van mijnen Vader en Redder toedoen wil. Toen men hem vroeg, waar hij dit alles geleerd had, daar hij toch slechts een eenvoudige wijngaardier was, antwoordde hij: „Daar staat geschreven: Zij zullen allen van God geleerd worden. Hoe zou ik dan niet weten, wat tot mijne zaligheid dient, daar ik zulk een voortreffelijken leeraar heb, den Heiligen Geest?” „Durfte u te zeggen, dat zij den H. Geest hebt,” vroeg hem de officiaal. Hierop zeide hij: „Ik behoor tot de kinderen Gods, en de Geest Gods is mij gegeven tot een onderpand mijner aanneming.” De inquisitor dreigde hem met den brandstapel. Doch de martelaar vreesde niet, zeggende: Ik verwacht geen beter loon; en al wildet gij mij de huid afstroopen, toch wil ik mijn Christus niet verloochenen.”

Den 2en Maart werd Chevet andermaal voor den officiaal gebracht om zijn vonnis te ontvangen. Hem wegl geboden te knielen. Hij weigerde, omdat hij alleen voor God moest knielen. Men drukte hem op de knieën. Toen berustte hij, zeggende: „Ik zal het doen voor de eere Gods, maar niet om suwet wil.” Het vonnis werd hem in het Latijn voorgelezen. Hij verzocht echter dat in het Fransch te doen, daar hij geen Latijn verstond. „Ik zeg, dat gij een ketter en scheurmaker zijt,” zeide de officiaal. „Ja is niet zoo,” hernam de martelaar, „maar ik dank God, dat ik heden zal ingaan in de triumfeerende kerk.” „Ten vure, ten vure